

RAADSVOORSTEL:

2009-2010

Ons kenmerk: RO 09.2106476

Registratienummer : GR 10.

Ingekomen op :

Onderwerp: Instellen van een fietservicepunt (AFAC) in Groningen

Groningen, **24 FEB 2010**

Aan de raad,

Groningen stimuleert al langere tijd het fietsgebruik. Zo zijn tientallen kilometers fietsinfrastructuur en diverse fietsbruggen en -tunnels aangelegd en zijn op verschillende plaatsen fietsparkeervoorzieningen gebouwd. Dit heeft ertoe geleid dat in 2002 Groningen verkozen werd tot *fietsstad van Nederland*. Ook in onze ambitie in 2025 Duurzaamste Stad van Nederland te worden speelt de fiets een belangrijke rol.

De demografische ontwikkelingen in Groningen maar ook in de Regio Groningen-Assen (toename bevolkingsgroei, stijging aantal studenten, etc.), de groei van het aantal bezoekers aan Groningen en het flankerend verkeersbeleid leiden ertoe dat de komende jaren het fietsgebruik fors toeneemt. Uiteraard leidt dit ook tot meer gestalde fietsen en daarmee tot een grotere kans op fietsdiefstal. Het tegengaan van fietsdiefstal is één van de speerpunten uit het gemeentelijk fietsbeleid.

Fietsdiefstal - een serieus maatschappelijk probleem.

Hoewel wij samen met de politie sinds 2003 werken aan het terugdringen van fietsdiefstal zijn de effecten op het diefstalcijfer nauwelijks zichtbaar. Het aantal aangiftes van fietsdiefstal in 2008 lag in Groningen op 2.760. Uit landelijke cijfers over de aangiftebereidheid bij het publiek dat slachtoffer is geworden van fietsdiefstal blijkt dit aandeel 40% te zijn. De overige 60% doet geen aangifte. Wanneer we deze 40% op de Groningse situatie toepassen, worden er werkelijk circa 7.000 fietsen per jaar gestolen, dat zijn twintig fietsen per dag.

Het risico slachtoffer te worden van fietsdiefstal werkt door in de attitude en het gedrag van mensen. Soms wordt om deze reden niet overgegaan tot het kopen van een nieuwe fiets of wordt de fiets thuis gelaten en gebruikt men een ander vervoermiddel. Fietsdiefstal doet daarmee afbreuk aan de (beleving van) veiligheid en leefbaarheid. Bovendien wordt onze doelstelling meer mensen op de fiets te krijgen daarmee ten dele gedwarsboomd.

Naast het hoge aantal gevallen van fietsdiefstal in Groningen speelt in het stationsgebied een probleem met de aanwezige stallingscapaciteit. Vanwege de groei van het aantal gestalde fietsen neemt ook het aantal fietsen dat fout, hinderlijk of te lang gestald

staat, toe. Dit heeft ertoe geleid dat het aantal verwijderde fietsen in het stationsgebied de afgelopen jaren is toegenomen. Daarbij komt dat op 1 september jl. de stallingsduur in het stationsgebied verkort is van vier weken naar twaalf dagen. Met opnieuw een toename van het aantal verwijderde fietsen tot gevolg. Op 1 september jl. hebben wij daarom een groot opslagdepot voor verwijderde fietsen aan de Travertijnstraat geopend. Het gaat hier om een perceel waarvoor op de korte termijn geen andere bestemming is voorzien. Dit depot biedt momenteel plaats aan maximaal 1.700 fietsen.

Oplossing - het instellen van een fietsservicepunt (AFAC).

Er valt een directe link te constateren tussen de hoeveelheid verwijderde fietsen en het aantal aangiftes van fietsdiefstal bij de politie. Veel mensen vinden het blijkbaar makkelijker om via internet aangifte te doen van fietsdiefstal dan om een verwijderde fiets persoonlijk en tegen een vergoeding van € 25,- op te halen aan de Travertijnstraat. Om dit te voorkomen is het belangrijk om verwijderde en gestolen fietsen beter en centraal te registreren.

Op dit moment voeren zowel de politie, die belast is met aangiftes en opsporing van fietsdiefstal, als onze eigen Milieudienst, die zorg draagt voor handhaving en om deze reden fietsen verwijdert, een eigen afzonderlijke administratie. Dit zorgt voor veel vervuiling van de beschikbare informatie en resulteert in hogere diefstalcijfers. Daarnaast is in Groningen een situatie ontstaan waarbij taken op het gebied van handhaving, aangiftes en opsporing zijn ondergebracht bij diverse organisaties. Dit leidt bij burgers tot onduidelijkheid over bij wie hij of zij moet zijn als het gaat om een verwijderde, vermiste of gestolen fiets.

Deze situatie kan worden opgelost met het instellen van een fietsservicepunt of AFAC. Daarbij is integraliteit de verbindende schakel: samenwerking tussen diverse betrokken organisaties op één locatie leidt tot een eenduidige registratie, vereenvoudigde opsporing en betrouwbare kengetallen. De kracht van een fietsservicepunt zit in de samenwerking tussen de verschillende partijen. Inmiddels beschikken verschillende steden zoals Amsterdam, Tilburg en Zwolle over een fietsservicepunt.

Een fietsservicepunt slaat alle verwijderde (fout of hinderlijk gestalde fietsen), gevonden of door de politie in beslag genomen fietsen op en verwerkt deze. Alle fietsen worden ten minste vier weken bewaard en gecontroleerd op diefstalsignalering. Een verwijderde of gevonden fiets kan door de eigenaar worden opgehaald. Eigendom wordt meestal aangetoond door de fietssleutel of een aankoopbewijs.

Wij gaan de onderstaande onderdelen uitvoeren.

1. De eerste stap in het realiseren van het fietsservicepunt bestaat uit de realisatie van de database voor de registratie van alle verwijderde fietsen. Door middel van een koppeling via het eLoket kunnen burgers uiteindelijk zelf via het internet checken of hun verdwenen fiets naar het fietsservicepunt is afgevoerd. Een fietsservicepunt stelt deze lijst zo zorgvuldig mogelijk samen en actualiseert haar regelmatig. De kosten hiervan worden geraamd op € 20.000,- eenmalig en € 5.000,- jaarlijks.
2. De tweede stap bestaat uit het uitbreiden van de opslagcapaciteit van het fietsdepot aan de Travertijnstraat. De huidige capaciteit is circa 1.700 fietsen, de maximale

opslagcapaciteit kan op circa 4.000 fietsen komen. De extra capaciteit is nodig voor de fietsen die door de politie worden verwijderd (zie punt III hieronder) en voor het algemeen vergroten van de capaciteit ten behoeve van de vakantieperiodes. Ervan uitgaande dat het merendeel van de fietsen na de initiële vier weken bewaartermijn weer "afgevoerd kan worden", kunnen er per week zo'n 600 fietsen worden aangevoerd. De kosten hiervoor bedragen eenmalig € 100.000,--.

Daarnaast verdient het uit logistieke overwegingen aanbeveling om op de Travertijnstraat een loods in te richten waar de fietsen die niet opgehaald zijn opgeknapt kunnen worden voor verkoop (doorslijpen sloten, aanbrengen verlichting). Momenteel gebeurt dit op Duinkerkenstraat 45. Het gaat om een loods van 10 x 20 meter, voorzien van een vloer van stelcon-betonplaten. De eenmalige kosten hiervan worden begroot op € 25.000,--. Met deze uitbreiding is het terrein aan de Travertijnstraat geheel benut.

3. Door de politie worden momenteel gemiddeld 100 fietsen per week uit de openbare ruimte verwijderd. Deze worden momenteel bij de vijf basiseenheden zelf bewaard. Uit het oogpunt van helderheid voor de burger wordt deze opslag verplaatst naar het fietsservicepunt aan de Travertijnstraat.
4. De Milieudienst verwijdert momenteel zo'n 1.000 "weesfietsen" per jaar uit de studentenwijken. Deze krijgen op locatie een waarschuwingslabel en worden na vier weken als wrak verwijderd. Er vindt tot nu toe geen registratie plaats van framenummers. Uit het oogpunt van een volledige registratie gaan deze fietsen "langs" het fietsservicepunt lopen. Er kan dan geregistreerd worden op frame-nummer en er kan controle plaatsvinden of de desbetreffende fiets als gestolen geregistreerd staat. Daarna kan de fiets direct weer "afgevoerd worden"; de minimale bewaartermijn van vier weken heeft immers al plaatsgevonden.
5. De rijwielbranche in Groningen wordt vanaf het begin betrokken bij een fietsservicepunt. Hierdoor wordt onder meer voorkomen dat gestolen fietsen via rijwielwinkels als tweedehands fietsen weer in roulatie worden gebracht. In veel steden worden dergelijke afspraken in een (door de VNG als format aangeboden) convenant vastgelegd. Een fietsservicepunt leidt ertoe dat de helingcontrole bij malafide en bonafide fietshandelaren geïntensiveerd wordt. Met Justitie worden hierover afspraken gemaakt.
6. In de strijd tegen fietsdiefstal kan men bij het fietsservicepunt een fiets gratis laten graveren. Gegraveerde fietsen zijn namelijk minder aantrekkelijk voor fietsdieven en zijn bovendien gemakkelijker terug te brengen bij de eigenaar. De unieke code die wij als Groningen graveren bestaat uit de twee letters plus zeven cijfers. Deze code past in de landelijke afspraken waarbij fietsfabrikanten sinds 1 januari 2006 een unieke code van twee letters en zeven cijfers aanbrengen op fietsen.

¹ De fietsen die niet worden opgehaald, worden - zonodig na opknappen - verkocht. Ook worden fietsen ter beschikking gesteld van ontwikkelingsprojecten. Alleen de fietsen van slechte kwaliteit worden verschroot.

7. De politie ziet met het instellen van een fietsservicepunt een uitdaging om de dienstverlening naar de burger te intensiveren. Eén van de maatregelen is het plaatsen van een aangiftezuil bij het fietsservicepunt. Als blijkt dat een fiets niet geruimd maar gestolen is, kan een burger op deze wijze meteen aangifte doen zonder naar het politiebureau te hoeven.

Door het opschalen van de taken van het fietsservicepunt met de door de politie in beslag genomen fietsen en de registratie en verdere afhandeling van de weesfietsen zullen de jaarlijkse exploitatiekosten toenemen. Het betekent een continue bezetting van het fietsservicepunt, ten minste op werkdagen van 10.30-19.00 uur. Daarnaast neemt de politie met twee fte's deel aan het fietsservicepunt. Deze fte's worden vooral ingezet met het oog op het verminderen van fietsendiefstal (zoals een betere helingcontrole van de rijwielbranche, een betere diefstalcontrole en repressieve controles). De totale kosten voor de gemeente zijn begroot op € 115.000,--. Dit bedrag is inclusief de exploitatiekosten van € 56.000,-- (bij de beperkte openstelling zoals op dit moment het geval is) en de jaarlijkse onderhoudskosten van € 5.000,-- voor de database. Met de uitbesteding van taken aan bijvoorbeeld Stichting WerkPro helpen we bovendien mensen die (nog) niet in staat zijn om op eigen kracht werk te vinden op de reguliere arbeidsmarkt.

Kosten en dekking.

Vanuit de fietsnota "Stap Op! Fietsmaatregelen 2009-2010" is € 20.000,-- gereserveerd voor de ontwikkeling van de database voor de registratie van alle verwijderde fietsen.

De eenmalige inrichtingskosten van het fietsdepot aan de Travertijnstraat zijn in 2009 gedekt door het Parkeerbedrijf. De eenmalige uitbreidingskosten van het fietsdepot bedragen in totaal € 125.000,--. Vanuit het budget Stadsdeelcoördinatie is hiervoor € 105.000,-- eenmalig ter beschikking. Vanuit de fietsnota "Stap Op! Fietsmaatregelen 2009-2010" is hiervoor bovendien € 20.000,-- gereserveerd.

De jaarlijkse exploitatiekosten voor de gemeente bedragen € 115.000,--. Deze kosten worden gedekt binnen de bestaande middelen van het Parkeerbedrijf (onvoorzien) en bestaan uit personeelskosten voor het fietsservicepunt (Stichting WerkPro) en algemene kosten voor huur, gas, water en elektriciteit. We verwachten de uiteindelijke gemeentelijke exploitatielasten te kunnen verlagen met bijvoorbeeld de inkomsten uit de maandelijks openbare fietsverkoop.

Begrotingswijziging 2010							
Betrokken dienst(en)			RO/EZ				
Naam voorstel			Jaarlijkse exploitatiekosten van een fietsservicepunt (AFAC)				
Incidenteel / Structureel			Structureel				
Soort wijziging			Exploitatie				
Pr. gr.	Financiële begrotingswijziging	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
7.06	RO/EZ: Parkeerbedrijf	115.000		115.000-	-	-	115.000-
7.06	RO/EZ: Parkeerbedrijf (onvoorzien)	115.000-		115.000	-	-	115.000
Totale begrotingswijziging		-	-	-	-	-	-

Begrotingswijziging 2010							
Betrokken dienst(en)	RO/EZ						
Naam voorstel	Uitbreiding fietsdepot aan de Travertijnstraat						
Incidenteel / Structureel	Incidenteel						
Soort wijziging	Exploitatie						
Pr.gr.	Financiële begrotingswijziging	Lasten	Baten	Saldo	Toevoeging reserve	Onttrekking reserve	Saldo
7.06	RO/EZ: Parkeerbedrijf (database + uitbreiding)	145.000		145.000-	-	-	145.000-
7.05	RO/EZ: Verkeer en vervoer	40.000-		40.000	-	-	40.000
7.11	RO/EZ: Stadsdeelcoördinatie	105.000-		105.000	-	-	105.000
Totalen begrotingswijziging							

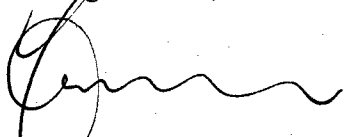
Voorstel.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. in te stemmen met het instellen van een fietsservicepunt (AFAC) aan de Travertijnstraat;
- II. het Parkeerbedrijf te belasten met de uitvoering hiervan;
- III. de eenmalige inrichtingskosten van de database van € 20.000,-- ten laste te brengen van de post "Wensen van Stadgers" van € 500.000,-- uit de fietsnota "Stap Op! Fietsmaatregelen 2009-2010";
- IV. de eenmalige uitbreidingskosten van het fietsdepot van € 125.000,-- voor € 105.000,-- ten laste te brengen van het budget Stadsdeelcoördinatie en voor € 20.000,-- ten laste van de post "Wensen van Stadgers" van € 500.000,-- uit de fietsnota "Stap Op! Fietsmaatregelen 2009-2010";
- V. de jaarlijkse exploitatiekosten van een fietsservicepunt (AFAC) van € 115.000,-- structureel ten laste te brengen van het Parkeerbedrijf (onvoorzien);
- VI. de gemeentebegroting 2010 dienovereenkomstig te wijzigen.

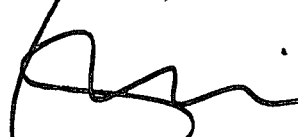
Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

de secretaris,

drs. L.L. (Leo) Bosdijk.